

Forsøgsvilkår nr. 5 vedr. samarbejde mellem menighedsråd, hvor hele eller dele af bygningsadministrationen og –vedligeholdelsen, ansvaret herfor (kompetencen) og finansieringen heraf placeres i provstiudvalget

Dato: 6. februar 2019

Akt nr. 38304

Sagsbehandler
Anette Mia Rasmussen

Fase 1 - Opstart

Inspiration	<p>Mange menighedsråd oplever, at nogle opgaver er for tunge og tidskrævende og ønsker at placere dem i provstiudvalget. Ofte nævner menighedsråd fx, at en flytning af hele eller dele af bygningsadministrationen og –vedligeholdelsen, ansvaret herfor (kompetencen) og finansiering heraf til provstiudvalget vil kunne lette menighedsrådenes arbejdsbyrde og dermed frigøre ressourcer til andre opgaver, ligesom placeringen af opgaven m.m. hos provstiudvalget kan være økonomisk rentabelt.</p> <p>De opgaver, menighedsrådene ønsker at flytte, kan enten være hele bygningsadministrationen og –vedligeholdelsen eller dele heraf, såsom:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kirker. • Præsteboliger. • Landsbrugsejendomme. • Sognegårde. • Øvrige bygninger.
Forsøgsindhold	<p>I de konkrete forsøg afprøver enkelt-menighedsråd og samarbejdende menighedsråd en organisationsform, hvor de placerer hele eller dele af bygningsadministrationen og –vedligeholdelsen, ansvaret herfor (kompetencen) og finansieringen heraf i provstiudvalget. Når opgaven flyttes til provstiudvalget, overtager provstiudvalget ligeledes menighedsrådets ansvar for opgaven og finansieringen heraf.</p> <p>Der kan enten være tale om hele bygningsadministrationen og –vedligeholdelsen eller dele heraf, såsom:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kirker. • Præsteboliger. • Landbrugsejendomme. • Sognegårde. • Øvrige bygninger. <p>Udgangspunktet for forsøg med flytning af opgaver m.m. er, at menighedsråd og provstiudvalg skal være enige herom. Forsøgsloven betyder dog, at provstiudvalget – ved uenighed - bliver forpligtet til at deltage i forsøget, hvis mindst 30 % af provstiets menighedsråd ønsker at samarbejde med provstiudvalget.</p>

	<p>Menighedsrådet skal i forsøgsansøgningen beskrive, hvilke dele af bygningsadministrationen og – vedligeholdelsen m.m. der konkret overlades til provstiudvalget.</p> <p>Udgifter til det konkrete forsøg afholdes af provstiudvalgskassen. Ved disse forsøg nedsættes ligningen til de menighedsråd, der deltager, tilsvarende som led i den almindelige budgetproces. Menighedsrådet tildeles således ikke midler til at løfte de nævnte opgaver, da de varetages af provstiudvalget.</p>
Forsøgsbeslutning	Kirkeministeren udbyder forsøgsvilkårene i 2019, jf. § 4 i lov om forsøg i folkekirken, efter drøftelse med følgegruppen om forsøg.
Hjemmel til forsøgsvilkårene	§ 3 i lov om forsøg i folkekirken er hjemmel for forsøgsvilkårene.
Formål	<p>Formålet med forsøgsvilkårene er at afprøve en ny måde at organisere sig på, således at menighedsrådet fritages for de opgaver, der er knyttet til hele eller dele af bygningsadministrationen. Forsøgsvilkårene indebærer, at både opgaven, ansvaret herfor (kompetencen) og finansieringen flyttes til provstiudvalget.</p> <p>Med forsøgsvilkårene gives der mere fleksible og enkle rammer for menighedsrådenes opgaveløsning, således at de får mulighed for at organisere sig individuelt med den – for dem hver især – helt rigtige balance mellem de kirkelige og administrative opgaver. Menighedsrådene skal have mulighed for at være menighedsråd på deres måde.</p> <p>Det er en forudsætning i forsøgslovens § 8, at der sker en systematisk erfaringsopsamling, som kirkeministeren kan inddrage i forbindelse med en evt. revision af det kirkelige regelsæt.</p> <p>I forhold til disse forsøgsvilkår skal evalueringen bl.a. bidrage med viden om hensigtsmæssigheden af at give menighedsrådene mulighed for at placere opgaver, ansvaret herfor (kompetence) og finansieringen i provstiudvalget.</p> <p>Forsøg under forsøgsvilkårene skal endvidere bidrage med viden, der kan danne grundlag for en stillingtagen til hensigtsmæssigheden af at ændre lovgivningen i forhold til enigheds-/frivillighedsaspekt i samarbejde mellem menighedsråd og provstiudvalg.</p> <p>For menighedsrådene består det frivillige aspekt i forsøgsvilkårene i, at de frit kan vælge, om de vil deltage i et forsøg, hvor hele eller dele af bygningsadministrationen og -vedligeholdelsen, ansvaret herfor (kompetencen) og finansiering heraf placeres i provstiudvalget. Provstiets øvrige menighedsråd er ikke forpligtet til at deltage i forsøget – heller ikke selv om mindst 30 % af provstiets menighedsråd deltager i forsøget.</p>

	<p>Det er ifølge forsøgsvilkårene frivilligt for provstiudvalget, om provstiudvalget vil deltage i forsøg, som mindre end 30% af provstiets menighedsråd deltager i. Når der derimod er tale om samarbejder mellem menighedsråd og provstiudvalg, hvor mindst 30% af provstiets menighedsråd deltager, er provstiudvalget forpligtet til at deltage.</p> <p>Formålet er således at undersøge, om man kan give menighedsrådene større frivillighed i forbindelse med placering af opgaver i provstiudvalget uden at være begrænset af krav om provstiudvalgets samtykke samtidig med, at der tages hensyn til, at opgaver m.m. skal have et vist omfang, før det giver mening at placere dem i provstiudvalget.</p>
Det nye er	<p>Det nye er:</p> <ul style="list-style-type: none"> • At forsøgsvilkårene er en del af en forsøgspakke, som udbydes i medfør af lov om forsøg i folkekirken, hvor der vil ske en systematisk erfaringsopsamling og evaluering med henblik på at undersøge, hvordan man kan gøre det lettere for menighedsrådene at organisere deres opgaver individuelt, så de kan opnå – den for dem hver især – helt rigtige balance mellem de kirkelige og administrative opgaver, herunder sikre viden om: <ul style="list-style-type: none"> ○ Modellen virker efter hensigten. ○ Modellen er økonomisk rentabel. ○ ”Den gode” standardvedtægt og vejledning. • Det kræver simpelt flertal i menighedsrådet at indgå i et samarbejde med provstiudvalget. Ønsker mindst 30% af menighedsrådene i et provsti at indgå i et samarbejde med provstiudvalget, er provstiudvalget forpligtet til at deltage. Ønsker mindre end 30% af menighedsrådene i et provsti at indgå i et samarbejde med provstiudvalget, kan forsøget kun iværksættes, hvis provstiudvalget beslutter det. • Som led i budgetprocessen i ligningsområdet træffes der afgørelse om, hvor mange midler der skal afsættes til den pågældende opgave på provstiudvalgskassens budget. Menighedsrådet tildeles derved ikke midler til at løfte de nævnte opgaver, da de varetages af provstiudvalget. • Hvis alle opgaver m.m. placeres i provstiudvalget, udtømmes kirkeværgens, kirkeudvalgets og præstegårdsudvalgets rolle.
Facilitering	<p>Forsøgsdeltagerne vurderer, om der er behov for facilitering og beslutter i så fald, hvem der skal varetage faciliteringsopgaven. ”Facilitering” dækker over, om menighedsrådet har behov for ekstern hjælp til at komme i gang med forsøget og til at gennemføre det.</p> <p>Dette gælder både for facilitering i perioden indtil kirkeministerens godkendelse af forsøg, og i perioden fra kirkeministerens godkendelse og</p>

	<p>indtil forsøget afsluttes. Der henvises til de specielle bemærkninger til § 4, stk. 4, i lov om forsøg i folkekirken.</p> <p>I perioden frem til forsøget er godkendt af kirkeministeren, kan en facilitator understøtte processen vedr. ansøgning, rådgive og yde administrativ bistand. Der kan søges om tilskud til finansiering af facilitator i perioden indtil forsøgets godkendelse hos Kirkeministeriet.</p> <p>I den periode forsøget løber, kan menighedsrådene ligeledes vælge at tilknytte en facilitator, som kan hjælpe med rådgivning, administrativ bistand og evt. konflikthåndtering. Udgiften hertil finansieres lokalt.</p> <p>I forsøgsskabelonen skal det for begge perioder oplyses:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Om menighedsrådene ønsker facilitering. • I givet fald hvem man ønsker som facilitator. • Kort beskrivelse af facilitators rolle i forhold til det konkrete forsøg. • Estimeret udgift til facilitering.
Tilsyn	<p>Som led i forsøget skal det lovpligtige tilsyn i relation til de opgaver, der flyttes til provstiudvalget, af habilitetsmæssige årsager flyttes til et andet provstiudvalg.</p> <p>Tilsynspligten overgår på baggrund af en lokal aftale til et andet provstiudvalg. Såfremt en sådan aftale ikke kan indgås lokalt, udarbejder stiftet en rotationsordning mellem stiftets provstiudvalg.</p> <p>I forsøgsansøgningen skal menighedsrådene oplyse, hvilket provstiudvalg der fremover skal varetage tilsynsopgaven.</p>
Udfasning	<p>Forsøgsdeltagerne skal planlægge et udfasningsforløb. Der skal således i forbindelse med afslutningen af forsøget afsættes en periode til, at forsøgsdeltagerne kan tage hånd om evt. organisatoriske, system- og personalemæssige konsekvenser.</p>
Opmærksomhedspunkter	<ul style="list-style-type: none"> • Moms – muligheden for at afløfte moms begrænses sandsynligvis, når udgiften placeres i provstiudvalgskassen. • Administrative og økonomiske konsekvenser for menighedsråd og provstiudvalg (provstiudvalget fastsætter ligningen og forvalter provstiudvalgskassen).
Metode	<p>Det er en forudsætning, at der gennemføres 10 enkeltforsøg, hvor enkelt-menighedsråd og menighedsråd i et samarbejde indgår. Forsøgene inden for forsøgsvilkårene kan foregå i forskellige provstier, men det enkelte forsøg skal foregå i samme provsti.</p> <p>Det vil være hensigtsmæssigt, hvis følgende er repræsenteret:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Samarbejdende menighedsråd

	<ul style="list-style-type: none"> • Enkelt-menighedsråd. <p>Af hensyn til repræsentativiteten samt mulighed for at udføre en evaluering af frivillighedsaspektet bør der gennemføres konkrete forsøg med samarbejder, hvor provstiudvalget indvilger i at deltage i samarbejdet, og forsøg hvor det forpligtes hertil.</p> <p>Både mindre og større menighedsråd og samarbejder samt land og by bør være repræsenteret med henblik på, at det i evalueringen kan vurderes, om forsøgsvilkårenes egnethed afhænger af disse forhold.</p>
Økonomi	<p>Udgifter til forsøg, hvor opgaver, ansvaret herfor (kompetencer) og finansiering placeres hos provstiudvalget, afholdes af provstiudvalgskassen. Ved disse forsøg nedsættes ligningen til de menighedsråd, der deltager, tilsvarende som led i den almindelige budgetproces, jf. lov om forsøg i folkekirken § 11, stk. 2. Menighedsrådet tildeles derved ikke midler til at løfte de nævnte opgaver, da de varetages af provstiudvalget.</p> <p>Når man har afklaret omfanget af det/de konkrete forsøg, vil de pågældende menighedsråd i samarbejde med provstiudvalget foretage et estimat i forhold til udgifter, der skal afholdes af provstiudvalgskassen, således at provstiudvalg og menighedsråd kan tage højde herfor i deres økonomiplanlægning.</p>

Fase 2 - Afprøvning

Afprøvning/ periode	<p>Forsøget begynder 1. januar 2020. Ansøgningsfristen er 1. juni 2019.</p> <p>Forsøget løber således fra 1. januar 2020 – 31. december 2021. Der er ikke mulighed for forlængelse men fortsat mulighed for 1 års udfasningsforløb frem til udgangen af december 2022</p> <p>Menighedsrådene kan afslutte forsøget, hvis menighedsrådene er enige herom. Dette forudsætter, at der er et simpelt flertal for at afslutte forsøget i hvert af de menighedsråd, der deltager i forsøget.</p> <p>Hvis et menighedsråd ikke længere ønsker at deltage i et forsøg, men der ikke er enighed om at afslutte forsøget, kan menighedsrådet ansøge kirkeministeren om at udtræde af forsøget.</p>
------------------------	---

Fase 3 - Evaluering

Evaluering	Folkekirken Uddannelses- og Videnscenter (FUV) gennemfører evaluering af forsøg under disse forsøgsvilkår, jf. § 8 i lov om forsøg i
------------	--

	<p>folkekirken. FUV vurderer i samarbejde med Kirkeministeriet, hvilken evalueringsmetode der skal anvendes.</p> <p>Evalueringen gennemføres i 1. kvartal 2022 og indgår som en del af den samlede systematiske evaluering af alle initiativer.</p>
--	---

Side 6
Akt nr. 38304

Fase 4 – Opfølgning

Opfølgning	<p>Kirkeministeren overvejer på baggrund af forsøg under forsøgsvilkårene, om der evt. er behov for ændring af gældende regler, jf. § 10 i lov om forsøg i folkekirken.</p>
------------	---